

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย และเสนอแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยและอภิปรายผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย
2. ผลจากการสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D)

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารและครู รวมทั้งสิ้น 333 คน ผู้วิจัยได้สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (n = 333)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	120	36.0
หญิง	213	64.0
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	43	12.9
30-40 ปี	149	44.7
41-50 ปี	84	25.2
มากกว่า 50 ปี	57	17.1
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	1.5
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	217	65.2
ปริญญาโท	110	33.0
ปริญญาเอก	1	0.3
อื่นๆ		
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 6 ปี	56	16.8
6-10 ปี	68	20.4
11-15 ปี	67	20.1
16-20 ปี	54	16.2
มากกว่า 20 ปี	88	26.4
5. ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	31	9.3
ครู	302	90.7

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.0 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 44.7 การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 65.2 มีประสบการณ์

ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 26.4 ตำแหน่งผู้บริหาร ร้อยละ 9.3 และตำแหน่ง ครู ร้อยละ 90.7

1.2 สภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนและส่งเสริมสนับสนุน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม 3) ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา 4) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 5) การกำกับ ติดตาม ประเมินผล ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยรวม

การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D)	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ด้านการวางแผนและส่งเสริมสนับสนุน	3.80	0.81	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม	3.91	0.67	มาก
3. ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา	3.60	0.79	มาก
4. การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	3.55	0.81	มาก
5. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล	3.51	0.76	มาก
รวม	3.67	0.77	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=3.67$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม ($\bar{X}=3.91$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ($\bar{X}=3.51$)

ตารางที่ 5 การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ด้านการวางแผนและส่งเสริมสนับสนุน

ด้านการวางแผนและส่งเสริมสนับสนุน	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนนโยบายสถานศึกษา 3D	3.75	1.00	มาก
2. โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนนโยบายสถานศึกษา 3D	3.87	0.79	มาก
3. โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนนโยบายสถานศึกษา 3D	3.77	0.86	มาก
รวม	3.80	0.81	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ด้านการวางแผนและส่งเสริมสนับสนุน โดยรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=3.80$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนนโยบายสถานศึกษา 3D ($\bar{X}=3.87$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนนโยบายสถานศึกษา 3D ($\bar{X}=3.75$)

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์และการจัดสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) พบข้อมูลที่สอดคล้อง ดังนี้

“...นโยบาย 3 ดี (3D) เป็นกิจกรรมเชิงลึกที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ที่มุ่งเป้าหมายทำให้ผู้เรียนมีประชาธิปไตย ต่อต้านการทุจริต ซื่อสัตย์ซายเสียง อยู่ในมโนสำนึก รู้ผิดชอบชั่วดี มีวิถีปฏิบัติอันดีงามในชีวิตจริงและมีส่วนร่วมต่อต้านยาเสพติดอย่างจริงจัง ซึ่งทางโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียน มีผู้รับผิดชอบและปฏิบัติอย่างชัดเจน เช่น กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีโครงการส่งเสริมครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด ชมรม TO BE NUMBER ONE การประกวดร้องเพลง เป็นต้น...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม, 5 มีนาคม 2554)

“...แนวทางในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ให้ประสบผลสำเร็จนั้น มีองค์ประกอบหลายอย่าง ทั้งในด้านของการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีการประชุมชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากร ได้รับทราบนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดในแผนงานประจำปีของโรงเรียน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนให้ชัดเจน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

“...ควรมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อบรม. น้อย เทศบาลน้อย กิจกรรมนักเรียนแกนนำ ครูแกนนำ การแข่งขันกีฬา การประกวดดนตรี จัดนิทรรศการให้ความรู้ในการบริหารจัดการควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ และมีการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การคัดกรองกลุ่มเสี่ยง การช่วยเหลือแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลง...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

ตารางที่ 6 การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
เลย ด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม

ด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3D	3.93	0.75	มาก
2. โรงเรียนมีโครงสร้างสาระการเรียนรู้ และแผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3D	3.84	0.84	มาก
3. โรงเรียนมีการจัดโครงการ/กิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทย และด้านยาเสพติด ตามนโยบายของต้นสังกัด	4.05	0.76	มาก
4. โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้	4.02	0.82	มาก
5. โรงเรียนมีการสรรสร้างนวัตกรรม โครงการ กิจกรรมด้านประชาธิปไตยด้านคุณธรรมความเป็นไทย และ ด้านการต่อต้านยาเสพติด ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาตามนโยบาย 3D	3.68	0.85	มาก
รวม	3.91	0.67	มาก

ตารางที่ 6 พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=3.91$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดโครงการ/กิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม ความเป็นไทยและด้านยาเสพติด ตามนโยบายของต้นสังกัด ($\bar{X}=4.05$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการสรรสร้างนวัตกรรมโครงการกิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรมความเป็นไทย และด้านการต่อต้านยาเสพติดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาตามนโยบาย 3D ($\bar{X}=3.68$)

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์และการจัดสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) พบข้อมูลที่สอดคล้อง ดังนี้

“...นโยบาย 3 ดี (3D) เป็นกิจกรรมเชิงลึกที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ที่มุ่งเป้าหมายทำให้ผู้เรียนมีประชาธิปไตย ต่อต้านการทุจริต ซื่อสัตย์ซื่อสัตย์ อยู่ในมโนสำนึก รู้ผิดชอบชั่วดี มีวิถีปฏิบัติอันดีงาม ในชีวิตจริงและมีส่วนร่วมต่อต้านยาเสพติดอย่างจริงจัง ซึ่งทางโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรม โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียน มีผู้รับผิดชอบและปฏิบัติอย่างชัดเจน เช่น กิจกรรมพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม มีโครงการส่งเสริมครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตย มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมด้าน ภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด ชมรม TO BE NUMBER ONE การประกวดร้องเพลง เป็นต้น...”

(ผู้อำนวยการ โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม, 5 มีนาคม 2554)

“...ในด้านของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบาย 3 ดี (3D) นั้น โรงเรียนจะต้องมี ระบบการจัดการที่ดี มุ่งมั่นพัฒนาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรม ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้และคุณลักษณะ 3 ดี (3D) แก่ผู้เรียน โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศการทำงานให้เป็นแบบอย่างที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน มีการพัฒนาบุคลากร ให้มีองค์ความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรม สร้างและพัฒนาเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อ...”

(ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองหินวิทยาคม, 6 มีนาคม 2554)

“...โรงเรียนจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ดี (3D) ครูมีการสอดแทรกแนวคิด 3 ดี (3D) ลงในทุกรายวิชาและมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดทำ Best Practices ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนโครงการ โดยสนับสนุนให้มีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

ตารางที่ 7 การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย
ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. โรงเรียนได้ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษา 3D	3.61	1.02	มาก
2. โรงเรียนมีโครงการอบรมพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทยและด้านยาเสพติด	3.61	0.88	มาก
3. ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย 3D	3.65	0.89	มาก
4. ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3D ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.53	0.86	มาก
รวม	3.60	0.79	มาก

ตารางที่ 7 พบว่า ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=3.60$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย 3D ($\bar{X}=3.65$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3D ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.53$)

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์และการจัดสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) พบข้อมูลที่สอดคล้อง ดังนี้

“...ในการจัดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครู ดังนั้น โรงเรียนควรมีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) แก่บุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งอาจจะเชิญวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่มีความรู้และประสบการณ์มาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากรใน โรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดีได้...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

ตารางที่ 8 การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

ด้านการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. โรงเรียนมีการสร้างและพัฒนาเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.34	0.94	ปานกลาง
2. ภาควิชาเครือข่ายมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนโยบายสถานศึกษา 3D ของโรงเรียน	3.33	0.97	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.98	0.80	มาก
4. โรงเรียนมีวิธีการรับข้อมูลข่าวสารจากภาคีเครือข่ายจากชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพสถานศึกษา	3.54	0.96	มาก
รวม	3.55	0.81	มาก

ตารางที่ 8 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3D โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=3.55$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.98$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาควิชาเครือข่ายมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนโยบายสถานศึกษา 3D ของโรงเรียน ($\bar{X}=3.33$)

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์และการจัดสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) พบข้อมูลที่สอดคล้อง ดังนี้

“...ในด้านของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบาย 3 ดี (3D) นั้นโรงเรียนจะต้องมีระบบการจัดการที่ดี มุ่งมั่นพัฒนาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างองค์ความรู้และคุณลักษณะ 3 ดี (3D) แก่ผู้เรียน โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการทำงานให้เป็นแบบอย่างที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรม สร้างและพัฒนาเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อ...”

(ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองหินวิทยาคม, 6 มีนาคม 2554)

“...ควรมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อบรม.น้อย เทศบาลน้อย กิจกรรมนักเรียนแกนนำ ครูแกนนำ การแข่งขันกีฬา การประกวดดนตรี จัดนิทรรศการให้ความรู้ ในการบริหารจัดการควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ และมีการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การคัดกรองกลุ่มเสี่ยง การช่วยเหลือแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลง...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

“...โรงเรียนจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ดี (3D) ควรมีการสอดแทรกแนวคิด 3 ดี (3D) ลงในทุกรายวิชาและมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดทำ Best Practices ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนโครงการ โดยสนับสนุนให้มีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

ตารางที่ 9 การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. โรงเรียนมีระบบ กลไก และแผนการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3D ที่ชัดเจน	3.50	0.82	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการรายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3D ตามแผน	3.62	0.75	มาก
3. โรงเรียนมีการนำผลการประเมิน ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษาตามนโยบาย 3D	3.43	0.86	ปานกลาง
รวม	3.52	0.76	มาก

ตารางที่ 9 พบว่า ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3D โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X}=3.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการรายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3D ตามแผน ($\bar{X}=3.62$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษาตามนโยบาย 3D ($\bar{X}=3.43$)

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์และการจัดสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) พบข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

“...ในด้านของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบาย 3 ดี (3D) นั้นโรงเรียนจะต้องมีระบบการจัดการที่ดี มุ่งมั่นพัฒนาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างองค์ความรู้และคุณลักษณะ 3 ดี (3D) แก่ผู้เรียน โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการทำงานให้เป็นแบบอย่างที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน มีการพัฒนาบุคลากรให้มียุทธศาสตร์ความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรม สร้างและพัฒนาเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหินวิทยาคม, 6 มีนาคม 2554)

“...การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ให้ประสบผลสำเร็จนั้น นอกจากโรงเรียนจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีแล้ว ยังต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เช่น มีการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประเมินภายในและการประเมินภายนอก มีกระบวนการประเมินและติดตาม สรุปรายงานผลการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย มีผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานในแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 94 ฉบับ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์คำตอบ สรุป เรียบเรียง นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย

ประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ร้อยละ
1. ผู้บริหารควรมีการวางแผน กำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา 3D อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม	31.91
2. ควรจัด โครงการอบรมให้ความรู้กับครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อ นำไปถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน จัดหาสื่อ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างวัฒนธรรมทางด้านประชาธิปไตย, คุณธรรม จริยธรรม และความ เป็นไทย, ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติดที่หลากหลาย โดยเน้นให้นักเรียนมี ส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติจริง	59.57
3. ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนการจัด กิจกรรมตามนโยบายสถานศึกษา 3D	82.97
4. ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรม โครงการ ตามแผน พัฒนาสถานศึกษาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	47.87
5. มีการจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาแหล่ง การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	42.55

2. ผลจากการสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย สถานศึกษา 3 ดี (3D)

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา การสัมภาษณ์และการ สนทนากลุ่ม เสนอเป็นแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ได้ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนและส่งเสริมสนับสนุน แนวทางในการดำเนินงานตามนโยบาย สถานศึกษา 3 ดี (3D) ดังนี้

2.1.1 สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่ มีการจัดทำ วิสัยทัศน์ และแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วม 3 ระดับ คือ ระดับ โรงเรียน ระดับชุมชน ระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้เกิดการประสานงานนานโยบายสู่การปฏิบัติให้บรรลุ ตามมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษา

2.1.2 ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ โดยมีการระบุภาระงานที่รับผิดชอบแต่ละฝ่าย มีการแต่งตั้งเป็นกลุ่มงานเฉพาะกิจ เพื่อเร่งการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง ภายใต้โครงสร้างการบริหารจัดการแบบยืดหยุ่น เน้นการทำงานเป็นทีม และมีการสร้างขวัญ กำลังใจให้แก่ ผู้ปฏิบัติงานทั้งด้านงบประมาณสนับสนุนและการจัดปัจจัยเกื้อหนุนอื่น ๆ การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและ จรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นต้น

2.1.3 เน้นการวางแผนในวงจรคุณภาพ PDCA (W.Edwards Deming) เพื่อให้เกิด ปรับปรุงและพัฒนาไปพร้อมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้รับผิดชอบการดำเนิน โครงการตาม นโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D)

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม แนวทางในการดำเนินงานตามนโยบาย สถานศึกษา 3 ดี (3D) ดังนี้

2.2.1 สถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์และการใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น เน้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน มีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษา เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

2.2.2 พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนโยบาย 3D บูรณาการเข้าไปใน แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงตามองค์ประกอบของการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ภายใต้การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ (Knowledge) ด้านทักษะกระบวนการ (Process) และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

2.2.3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ที่เน้นการนำนวัตกรรมที่หลากหลายมาพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงการ พัฒนาผู้เรียนด้านการประหยัด ด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เป็นต้น ซึ่ง กิจกรรมการดำเนินงานดังกล่าว หากได้รับการกำกับ ติดตาม ภายใต้การดำเนินงานโครงการใน วงจร PDCA อย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้เกิด Good Practices ของบุคลากรผู้รับผิดชอบในโครงการนั้น

2.3 ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา แนวทางในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ดังนี้

2.3.1 เน้นการสร้างความรู้ความตระหนักและให้ความรู้แก่ ครู ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3D เพื่อให้ทุกฝ่ายให้ความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ซึ่งแนวทางการดำเนินงานใช้เทคนิคการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และการจัดประชุมฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.3.2 ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) และสามารถนำสู่การปฏิบัติ ได้แก่ มีการจัดโครงการครูที่ปรึกษาคุณแลนักเรียน กิจกรรมโฮมรูม มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้การเสริมแรงโดยลดการลงโทษนักเรียน เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี

2.3.3 ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการทำงานและเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ เป็นผู้มีน้ำใจและใช้คำพูดที่ดีเชิงสร้างสรรค์ ปฏิบัติงานตามที่กำหนดได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัดเจน มีการจัดโครงการประกวดครูที่ปรึกษาดีเด่น ระดับสถานศึกษา โครงการจัดนิทรรศการเชิดชูเกียรติ ยกย่องคนดีด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย แนวทางในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ดังนี้

2.4.1 มีการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ร่วมกันพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษา 3 ดี (3D) ได้แก่ ประชุมผู้ปกครองนักเรียน จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หน้าสถานศึกษา โครงการเชิดชูเกียรตินักเรียนและศิษย์เก่าดีเด่น เป็นต้น

2.4.2 ส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาให้หลากหลายรูปแบบ เช่น การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้รับความคิดเห็น จดหมายข่าว เว็บไซต์โรงเรียน เป็นต้น เพื่อเพิ่มความเข้มข้นของการมีส่วนร่วมจากบุคคลภายนอกและชุมชนที่เกี่ยวข้อง

2.4.3 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลและรายงานสะท้อนผลการดำเนินงานทุกปี

2.5 ด้านการกำกับ ติดตาม และประเมินผล แนวทางในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ดังนี้

2.5.1 ด้านการกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ควรใช้ระบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา (โดยใช้สารสนเทศ)

2.5.2 การประเมินผลการดำเนินงาน โครงการ ควรมีการพัฒนาตัวชี้วัดร่วมกันกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน มีการสรุปรายงานผลการประเมิน โครงการ โดยมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ การเผยแพร่ผลงานในที่ประชุมวิชาการในระดับต่าง ๆ การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน วารสาร โรงเรียน จดหมายข่าว เว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมนี้จะส่งผลต่อการปรับระดับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเป็นระดับการปฏิบัติงานเป็นเลิศ (Best Practices)

จากข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

“...ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนกำกับดูแล และประสานงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษา และได้กำหนดการขับเคลื่อนกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งสิ้น 5 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ สู่วิถีชีวิตประชาธิปไตย น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งทั้ง 5 กลยุทธ์ มีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและยังสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ และเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติและจัดทำนโยบาย...”

(รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19, 1 มีนาคม 2554)

“...ในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดในแผนงาน โครงการประจำปีของโรงเรียน มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน สอดแทรกในเนื้อหาวิชาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนเลขพิทยาคม, 5 มีนาคม 2554)

“...นโยบาย 3 ดี (3D) เป็นกิจกรรมเชิงลึกที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ที่มุ่งเป้าหมายทำให้ผู้เรียนมีประชาธิปไตยต่อต้านการทุจริต ซื่อสัตย์ซื่อสัตย์ อยู่ในมโนสำนึก รู้ผิดชอบชั่วดี มีวิถีปฏิบัติอันดีงามในชีวิตจริงและมีส่วนร่วมต่อต้านยาเสพติดอย่างจริงจัง ซึ่งทางโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียน มีผู้รับผิดชอบและปฏิบัติอย่างชัดเจน เช่น กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีโครงการส่งเสริมครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานักเรียน คณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด ชมรม TO BE NUMBER ONE การประกวดร้องเพลง เป็นต้น...”

(ผู้อำนวยการ โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม, 5 มีนาคม 2554)

“...ในด้านของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบาย 3 ดี (3D) นั้น โรงเรียนจะต้องมีระบบการจัดการที่ดี มุ่งมั่นพัฒนาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างองค์ความรู้และคุณลักษณะ 3 ดี (3D) แก่ผู้เรียน โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการทำงานให้เป็นแบบอย่างที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรม สร้างและพัฒนาเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อ...”

(ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองหินวิทยาคม, 6 มีนาคม 2554)

“...แนวทางในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ให้ประสบผลสำเร็จนั้น มีองค์ประกอบหลายอย่าง ทั้งในด้านของการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการประชุมชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากร ได้รับทราบนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน มีการกำหนดในแผนงานประจำปีของโรงเรียน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนให้ชัดเจน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

“...ควรมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อบรม.น้อย เทศบาลน้อย กิจกรรมนักเรียนแกนนำ ครูแกนนำ การแข่งขันกีฬา การประกวดดนตรี จัดนิทรรศการให้ความรู้ ในการบริหารจัดการควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ และมีการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การคัดกรองกลุ่มเสี่ยง การช่วยเหลือแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลง...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

“...โรงเรียนจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรมีการสอดแทรกแนวคิด 3 ดี (3D) ลงในทุกรายวิชาและมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดทำ Best Practices ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนโครงการ โดยสนับสนุนให้มีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

“...ในการจัดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครู ดังนั้นโรงเรียนควรมีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) แก่บุคลากรภายในโรงเรียนซึ่งอาจจะเชิญวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่มีความรู้และประสบการณ์มาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากรในโรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดีได้...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

“...การดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ให้ประสบผลสำเร็จนั้น นอกจากโรงเรียนจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีแล้ว ยังต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เช่น มีการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประเมินภายในและการประเมินภายนอก มีกระบวนการประเมินและติดตาม สรุปรายงานผลการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

“...ปัญหาในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ซึ่งเกิดจากโรงเรียนขาดการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนและต่อเนื่อง อาจมีสาเหตุมาจากโรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุน บุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การรับข้อมูลข่าวสาร ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยง และมีค่านิยมตามกระแสของต่างชาติ เช่น การแต่งกายเลียนแบบดารานักร้องประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)

“...สถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในชุมชนที่มีพื้นที่ติดต่อกันระหว่างชายแดนประเทศไทยกับประเทศลาว ทำให้มียาเสพติดแพร่ระบาดในชุมชน และนักเรียนเป็นกลุ่มเสี่ยง ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญอีกข้อหนึ่งในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเลย...”

(ผู้ร่วมสนทนา, 10 มีนาคม 2554)